

Diarie nr FTV 2018-03648	Utfärdat av A-C Sundelin	Datum 2020-01-14	Sida 1 av 6
-----------------------------	-----------------------------	---------------------	----------------

Systematiskt arbete med mänskliga rättigheter i Västra Götaland Folktandvårdens handlingsplan 2018-2020

Inledning

I juni 2015 beslutade regionfullmäktige om en policy för Västra Götalandsregionens arbete med de mänskliga rättigheterna. Policyn beskriver ett övergripande förhållningssätt som handlar om att sätta människan och hens mänskliga rättigheter i centrum. Kommittén för mänskliga rättigheter fick uppdraget att ta fram en övergripande handlingsplan för 2017–2020 för regionen. Detta resulterade i handlingsplanen **För varje människa** (Dnr RS 2016–04303).

För varje människa beskriver och konkretiserar arbetet med att förverkliga de mänskliga rättigheterna inom Västra Götalandsregionen 2017–2020. Handlingsplanen innehåller 12 prioriterade mål med tillhörande åtgärder och indikatorer. Syftet är att stärka de mänskliga rättigheterna för invånare och medarbetare och bidra till ett mer hållbart Västra Götaland.

Bakgrund

Mänskliga rättigheter och människorättsbaserat arbete

De mänskliga rättigheterna är ett kontrakt mellan staten och individen som beskriver statens skyldigheter och begränsar vad staten får göra mot enskilda individer. Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna antogs av FN:s generalförsamling 1948. Därefter har ett antal juridiskt bindande konventioner utarbetats för att förtydliga staternas ansvar. Konventionerna togs fram efter andra världskriget utifrån insikten om att det behövdes ett överstatligt skydd för den enskilda människan, speciellt för samhällets minoriteter.

Rättighetsbärare och skyldighetsbärare

Västra Götalandsregionen är skyldig att respektera, skydda, uppfylla och främja de mänskliga rättigheterna inom sina ansvarsområden. Ansvaret innebär att inte kränka människors rättigheter, att bidra till att förhindra andras kränkningar, att se till att det finns system för att tillgodose mänskliga rättigheter samt att bidra till att kunskapen och respekten för mänskliga rättigheter ökar i samhället.

I ett människorättsbaserat arbete ska målen kopplas till de mänskliga rättigheterna, med utgångspunkt i de juridiskt bindande konventioner och deklARATIONER som Sverige har undertecknat. Det ingår även ett antal begrepp som förtydligar ansvar och rättigheter. Individen som äger rättigheterna kallas för rättighetsbärare. I den här planen är rättighetsbärarna exempelvis invånare, patienter och medarbetare. Den som är skyldig att se till att rättigheterna tillgodoses kallas skyldighetsbärare, i detta fall Västra Götalandsregionen.

Det behövs ett systematiskt arbete inom hela Folktandvården för att skapa förutsättningar för att mänskliga rättigheter ska integreras i såväl styrning och ledning som i det vardagliga arbetet. Detta kräver ett människorättsbaserat arbetssätt. Handlingsplanen För varje människa innehåller mål och åtgärder sorterade utifrån fyra av FN:s principer för människorättsbaserat arbete:

- Jämlikhet
- Delaktighet
- Ansvar
- Insyn

Folktandvårdens handlingsplan med åtgärder 2018-2020

Jämlikhet

Mål 1. Förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

	Handlingsplan		2018	2019	2020
1.1	Att åtgärda enkelt avhjälpna hinder (EAH) i Folktandvårdens fastighet utifrån lagstadgade krav på tillgänglighet och användbarhet, vilket genomförs i samband med ombyggnationer och nyetableringar Länk till FIOL: http://intra.vgregion.se/sv/Folktandvarden/Stod-och-verktyg/Verksamhetsutveckling/Om--och-nybyggnationer/ <u>Mätetal</u> : Andel åtgärdade EAH utifrån respektive rapports identifierade krav per fastighet. <u>Ansvar</u> : Enheten för verksamhetsstöd	Mål:	100 %	100 %	100 %
		Utfall:	100%	100%	
1.2	Att presentera Folktandvårdens kliniker i tillgänglighetsdatabasen. Länk: http://www.t-d.se/sv/TD2/ <u>Mätetal</u> : Andel presenterade kliniker i tillgänglighetsdatabasen <u>Ansvar</u> : Enheten för verksamhetsstöd <i>Kommentar 2019: Folktandvården saknar uppdateringar av ca 20 kliniker på grund av resursbrist vid Koncernkontoret.</i>	Mål:	95 %	100 %	100%
		Utfall:	95 %	87%	

Mål 2. Stärkta rättigheter för barn och unga

Arbete enligt befintlig handlingsplan för fortsatt implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter i Västra Götalandsregionen

	Handlingsplan		2018	2019	2020
2.1	Att Folktandvårdens medarbetare genomgår webbaserad utbildning om barnets rättigheter i samband med introduktion. Länk till utbildningen: https://vgregion.pingpong.se/launchCourse.do?id=4241 <u>Mätetal</u> : Antal medarbetare som genomgår utbildningen <u>Ansvar</u> : Hälsoodontologiska enheten <i>Kommentar 2019: utbildning sker även delvis via utvecklingsprogrammet för nyutbildade nyanställda.</i>	Mål:		Fler än 2018	Fler än 2019
		Utfall:	148	65	
2.2	Att kontinuerligt utbilda Folktandvårdens barnrättsombud. <u>Mätetal</u> : Antal genomförda utbildningar per år <u>Ansvar</u> : Hälsoodontologiska enheten	Mål:	Minst 1	Minst 1	Minst 1
		Utfall:	5	6	
2.3	Att använda metodmaterialet ”En förälder blir till” i samband med utbildning i munhälsobedömningar, eller liknande utbildningar, för de som möter små barn och familjer, för ett mer normkritiskt förhållningssätt. <u>Mätetal</u> : Antal medarbetare som deltagit ett kurstillfälle med föreläsningar från Kunskapscentrum för jämlik vård. <u>Ansvar</u> : Hälsoodontologiska enheten	Mål:		Fler än 2018	Fler än 2019
		Utfall:	64	77	

Mål 3. Systematiskt arbete för rätten till frihet från våld

	Handlingsplan		2018	2019	2020
3.1	Att fortsätta arbetet utifrån Folk tandvårdens handlingsplan för arbete mot våld i nära relationer samt om barn som far illa, eller riskerar att fara illa. <u>Mätetal</u> : Andel kliniker som har lokala rutiner för hur riktlinjerna ska tillämpas <u>Ansvar</u> : Hälsoodontologiska enheten	Mål:	100 %	100 %	100 %
		Utfall:		100 %	
3.2	Att implementera frågor om våld i Hälsoprofilen för Folk tandvårdens anställda <u>Ansvar</u> : HR	Mål:		Pilot	Rutin
		Utfall:		100 %	

Mål 4. Stärkt hbtq-kompetens

	Handlingsplan		2018	2019	2020
4.1	Att, som ett första steg, utvalda medarbetare inom Stöd och Service genomgår diplomering i hbtq-kompetens, företrädesvis hälsoodontologiska enheten, HR- och kommunikationsenheten. Planeras för våren/hösten 2020. <u>Mätetal</u> : Antal personer inom Stöd och Service som genomgått diplomering <u>Ansvar</u> : Kommunikationsenheten <i>Kommentar 2019: Under hösten 2019 har planering inför diplomering 2020 startat.</i>	Mål:			20
		Utfall:			

Delaktighet

Mål 5. Förståelse och egenmakt för rättighetsbärarna i vårdmötet

	Handlingsplan		2018	2019	2020
5.1	<p>Att implementera metoden ”Förstå mig rätt”, där egenproducerad film finns framtaget, liksom metod/material (från Kunskapscentrum för jämlik hälsa).</p> <p>Länk till materialet: http://www.vgregion.se/halsa-och-varld/varldgivarwebben/amnesomraden/jamlik-varld/forsta-mig-ratt/</p> <p><u>Mätetal</u>: Antal kliniker som tillämpar metoden</p> <p><u>Ansvar</u>: Kommunikationsenheten</p> <p><i>Kommentar 2019: under hösten har analys och planering påbörjats med uppsöksorganisationen, som utgör en eventuell pilot.</i></p>	Mål:			Fler än 2019
		Utfall:		Uppstart	

Mål 6. Systematisk dialog med invånarna

	Handlingsplan		2018	2019	2020
6.1	<p>Att införa ny metod för kundenkät, vilket möjliggör en kontinuerlig dialog med Folk tandvårdens kunder.</p> <p><u>Mätetal</u>: Andel kliniker som har en kontinuerlig dialog med sina kunder genom Folk tandvårdens standardiserade metod.</p> <p><u>Ansvar</u>: Kommunikationsenheten</p>	Mål:		Metod tas fram	Metod införs 100 %
		Utfall:		Uppstart	
6.2	<p>Att årligen följa upp att relevanta synpunkter från eleverna i samband med Demokratitorgen omhändertas.</p> <p><u>Mätetal</u>: Att synpunkter som framkommer vid torgen besvaras</p> <p><u>Ansvar</u>: Tandvårdsledning</p>	Mål:	100 %	100 %	100 %
		Utfall:	100 %	100 %	

Ansvar

Mål 8. Jämlika och icke-diskriminerande arbetsplatser

Ökad kunskap om jämställdhet och genusfrågor för att öka möjligheten att nå ett jämställt arbetsliv och samhälle.

	Handlingsplan		2018	2019	2020
8.1	Att samtliga chefer genomgår utbildningen Jämställdhet och genus samt att utbildningen rekommenderas till alla medarbetare. Länk till utbildningen: http://intra.vgregion.se/sv/Insidan/amnesomraden/Personal/Jamstaldhet-och-mangfald/ <u>Mätetal:</u> Andel chefer som genomgått utbildningen i samband med introduktion <u>Ansvar:</u> HR	Mål:		Fler än 2018	Fler än 2019
		Utfall:	0	10	

Mål 9. Stärkt människorättsperspektiv i ärendeberedning och beslutsunderlag

Folkvandvården ska ta hänsyn till mänskliga rättigheter vid beslutsunderlag till politiker samt risk- och händelseanalyser i vården.

	Handlingsplan		2018	2019	2020
9.1	Att säkra att ett vårdat, enkelt och begripligt språk, så kallat klarspråk, används bland annat i handlingar till politiska beslut. Tandvårdsledning, samt ett antal nyckelpersoner, utbildas i klarspråk under 2019–2020. <i>Under 2019 undersöktes i vilken grad tandvårdsstyrelsen tycker att de handlingar de får till styrelsen möten är skrivna på ett begripligt sätt. Resultatet visade en hög grad av nöjdhet, och utifrån det behov som signalerades togs en ordlista samt förklaringar på vanliga förkortningar fram.</i> <u>Mätetal:</u> Andel politiker i tandvårdsstyrelsen som upplever att ärendenas innehåll och språket i handlingarna är begripligt. <u>Ansvar:</u> Kommunikationsenheten	Mål:		Minst 90 %	Minst 90 %
		Utfall:		100 %	

Insyn

Mål 11. Tydligare information om verksamheternas kompetens i människorättsfrågor

Ökad kunskap om jämställdhet och genusfrågor för att öka möjligheten att nå ett jämställt arbetsliv och samhälle.

	Handlingsplan		2018	2019	2020
11.1	Att hålla uppgifterna i Tillgänglighetsdatabasen aktuella för att skapa förutsättningar för invånare att välja vilken verksamhet de vill besöka och kunna förbereda sitt besök. <u>Mätetal</u> : Andel presenterade kliniker i tillgänglighetsdatabasen med aktuell information <u>Ansvar</u> : Enheten för verksamhetsstöd <i>Kommentar 2019: Folk tandvården saknar uppdateringar av ca 20 kliniker på grund av resursbrist vid Koncernkontoret.</i>	Mål:	95 %	100%	100 %
		Utfall:	95 %	87%	

Mål 12. Tillgänglig, begriplig och inkluderande information till invånarna

	Handlingsplan		2018	2019	2020
12.1	Att utarbeta en tydlig gemensam struktur för målgruppsanpassad och begriplig patientinformation. <u>Mätetal</u> : Översyn och uppdatering av kallelsebrev i samband med införande av ny kallelsemodul i T4 <u>Ansvar</u> : Utvecklingsenheten	Mål:		Införande	
		Utfall:		100 %	
12.2	Att säkerställa att viktig information är tillgänglig och finns på flera språk. <u>Mätetal 1</u> : Andel viktig patientinformation som är översatt till de 15 mest efterfrågade språken, och minoritetsspråken, och är tillgänglig på externa webben. <u>Ansvar</u> : Kommunikationsenheten	Mål:	100%	100%	100%
		Utfall:	100 %	100 %	
	<u>Mätetal 2</u> : Andel material som är översatt till de 15 mest efterfrågade språken, och minoritetsspråken, och är publicerat på externa webben. <u>Ansvar</u> : Kommunikationsenheten	Mål:		100 %	100 %
		Utfall:	50 %	100 %	